

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE**

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI
PRIRODE S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, ožujak 2011.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODE

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 2. te člancima 50. i 52. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Ocjena stanja

Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 20. svibnja 2005. godine donio Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 70/05), koji je noveliran u studenom 2008. godine („Narodne novine“, broj 139/08).

Važećim Zakonom uređuje se sustav zaštite i cjelovitog očuvanja prirode i njezinih vrijednosti.

Vezano uz postupak pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji te usklađenje propisa Republike Hrvatske sa pravnom stečevinom Europske unije, kao jedna od mjera u Poglavlju 23. Pravosuđe i temeljna prava, predviđena je analiza usklađenosti odredbi zakona s odredbama Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09).

Nakon izvršene cjelovite analize, ukazala se potreba usklađenja određenih odredbi Zakona o zaštiti prirode osim sa Zakonom o općem upravnom postupkom, i sa Prekršajnim zakonom te Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, te za usklađivanjem istog sa tehnološkim razvojem.

Pitanja koja se Zakonom uređuju

Predloženim Nacrtom prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode uređuju se sljedeća pitanja:

- usklađuje se Zakon o zaštiti prirode sa odredbama Zakona o općem upravnom postupku,

- usklađuje se Zakon o zaštiti prirode sa odredbama Prekršajnog zakona,

- usklađuju se akademska zvanja sa odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju,

- usklađuje se Zakon o zaštiti prirode sa novim tehnološkim mogućnostima te se određuje kartografski prikaz zaštićenog područja i u digitalnom obliku, kao suvremeni i jednostavan način pristupa podacima,

- određuje se dostava akta o proglašenju osim nadležnom sudu i nadležnom područnom uredu za katastar, radi evidencije posebnog pravnog režima na

zaštićenom području,

- propisuje se vođenje Upisnika zaštićenih područja, obzirom da se pokazalo nemogućim popisati sve zaštićene prirodne vrijednosti,

- određuje se da rješenje bez saslušavanja stranke može donijeti Ministarstvo u postupku utvrđivanja preventivne zaštite, ministar o proglašenju zaštićenih zavičajnih udomaćenih svojti, te inspektor u slučaju kada se okončava postupak ili izriče upravna mjera.

Posljedice koje će proisteći donošenjem ovoga Zakona

Donošenjem predloženog Zakona obaviti će se dodatno usklađivanje Zakona o zaštiti prirode sa Zakonom o općem upravnom postupku, Prekršajnim zakonom i Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Osnova za donošenje ovoga zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 71/00, 129/00, 117/01, 6/02-pročišćeni tekst, 41/02, 91/03, 58/04, 69/07, 39/08 i 86/08), jer postoje osobito opravdani državni razlozi s obzirom da je usklađivanje odredaba posebnih zakona sa Zakonom o općem upravnom postupku jedno od mjerila za zatvaranje Poglavlja 23. „Pravosuđe i temeljna prava“ u procesu pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODE

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 70/05 i 139/08) u članku 7. u točki 49. brišu se riječi: „ i upisane u upisnik zaštićenih prirodnih vrijednosti“.

Članak 2.

U članku 23. stavku 1. podstavci 3. i 4. mijenjaju se i glase:
„ - naznaku mjerila kartografskog prikaza,
- kartografski prikaz zaštićenog područja u analognom i digitalnom obliku, koji je sastavni dio akta o proglašenju“.

Članak 3.

U članku 24. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:
„(2) Kartografski prikaz zaštićenog područja u analognom i digitalnom obliku čuva donositelj akta o proglašenju, a jedan primjerak akta i kartografskog prikaza obvezno se dostavlja Ministarstvu i Zavodu.
(3) Akt o proglašenju zaštićenog područja donositelj dostavlja nadležnom područnom uredu za katastar odnosno tijelu nadležnom za katastar Grada Zagreba radi evidentiranja posebnog pravnog režima i nadležnom sudu radi zabilježbe u zemljišnim knjigama, a za zaštićena područja koja proglašavaju Sabor i Vlada, akt o proglašenju zaštićenog područja nadležnom područnom uredu za katastar odnosno tijelu nadležnom za katastar Grada Zagreba dostavlja Ministarstvo.“

Članak 4.

U članku 25. stavak 2. mijenja se i glasi:
“(2) Akt o prestanku zaštite dostavlja se područnom uredu za katastar odnosno tijelu nadležnom za katastar Grada Zagreba radi brisanja iz evidencije posebnog pravnog režima i nadležnom sudu radi brisanja zabilježbe u zemljišnim knjigama.“

Članak 5.

U članku 26. stavku 1. iza riječi: „Ministarstvo“ umjesto točke stavlja se zarez i dodaju riječi: „a može se donijeti bez prethodnog izjašnjanja stranke.“

Stavak 5. mijenja se i glasi:
„(5) Rješenje o preventivnoj zaštiti dostavlja se nadležnom područnom uredu za katastar odnosno tijelu nadležnom za katastar Grada Zagreba radi evidentiranja posebnog pravnog režima i nadležnom sudu radi zabilježbe u zemljišnim knjigama.“

Članak 6.

U članku 28. stavku 2. iza riječi: „zakonom“ dodaju se riječi: „a može se donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke.“

Članak 7.

Podnaslov ispred članka 30. i članak 30. mijenjaju se i glase:

„4. Upisnik zaštićenih područja

Članak 30.

- (1) Zaštićena područja upisuju se u Upisnik zaštićenih područja.
- (2) Upisnik zaštićenih područja vodi Ministarstvo.
- (3) Upis zaštićenih područja i brisanje iz Upisnika obavlja se na temelju akta o proglašenju te akta o prestanku zaštite.
- (4) Podaci iz Upisnika zaštićenih područja su javni, osim ako se odredi da su podaci o položaju zaštićenog područja radi njegove zaštite tajni.
- (5) Sadržaj i način vođenja Upisnika zaštićenih područja pravilnikom propisuje ministar."

Članak 8.

U članku 70.a u uvodnoj rečenici iza riječi: "regionalnom parku" dodaju se riječi: „spomeniku prirode,“.

U podstavku 1. iza riječi: „odnosno upravnog tijela," dodaju se riječi: „ i/ili protivno uvjetima izdanog dopuštenja,".

Članak 9.

U članku 112. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Ako ponuda ne bude prihvaćena unutar propisanog roka, vlasnik može nekretninu prodati uz uvjete i cijenu koji za kupca nisu povoljniji od uvjeta i cijene sadržanih u ponudi iz stavka 2. ovoga članka."

Članak 10.

U članku 123. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Prije izrade planova gospodarenja prirodnim dobrima vlasnici i nositelji prava dužni su od Ministarstva ishoditi uvjete i mjere zaštite prirode. Ministarstvo je dužno izdati uvjete i mjere zaštite prirode u roku od šezdeset dana od dana podnošenja urednog zahtjeva za izdavanje uvjeta. Ako Ministarstvo u navedenom roku ne izda uvjete zaštite prirode smatra se da su uvjeti i mjere zaštite prirode izdani."

Članak 11.

U članku 124. stavku 3. iza riječi: „ekološke mreže“ briše se zarez i dodaju se riječi: „i dokumenti prostornog uređenja iz stavka 2. ovoga članka,".

Članak 12.

U članku 147. stavku 2. brišu se riječi: „u roku od petnaest dana od dana dostavljanja odluke“.

Članak 13.

U članku 155. u stavku 1. brišu se riječi: „ali se može pokrenuti upravni spor“.

U stavku 2. brišu se riječi: „u roku od petnaest dana od dana dostavljanja rješenja“.

Članak 14.

U članku 174. stavku 6. brišu se riječi: „glavnog nadzornika i“.

Članak 15.

U članku 175. u stavku 1. podstavak 4. briše se.

Dosadašnji podstavci 5., 6., 7., 8. i 9. postaju 4., 5., 6., 7. i 8.

Dosadašnji podstavak 5. koji postaje podstavak 4. mijenja se i glasi:
„- naplatiti novčanu kaznu, štetu i učinjene troškove od prekršitelja uz izdavanje potvrde,“.

Iza dosadašnjeg podstavka 9. koji postaje podstavak 8. dodaje se novi podstavak 9. koji glasi:
„-pokrenuti prekršajni postupak podnošenjem optužnog prijedloga.“

Članak 16.

U članku 178. stavak 1. mijenja se i glasi:
„(1) Za višeg inspektora zaštite prirode može se postaviti osoba koja je stekla naziv magistra struke ili je specijalist struke prirodoslovnog, biotehničkog, biomedicinskog ili društvenog područja odnosno koja je visoku stručnu spremu iz navedenih područja stekla sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, s najmanje pet godina radnog staža u struci, te položen državni stručni ispit.“

U stavku 2. iza riječi: „državni stručni ispit“ brišu se riječi: „za inspektora zaštite prirode.“

Članak 17.

U članku 180. stavak 2. mijenja se i glasi:
„(2) Protiv rješenja inspektora kojim se okončava postupak ili izriče upravna mjera ne može se izjaviti žalba.“

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:
„(3) Rješenje inspektora iz stavka 1. može se donijeti bez saslušanja stranke“.

Dosadašnji stavci 3. i 4. se brišu.

Članak 18.

U članku 187. stavku 1. riječi: „zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka“ zamjenjuju se riječima: „optužni prijedlog nadležnom prekršajnom sudu“.

Članak 19.

U članku 190. stavak 2. briše se.

Članak 20.

U članku 191. brišu se riječi: „uz naznaku da će se otprema pisanog rješenja izvršiti u roku i na način propisan posebnim propisom.“

Članak 21.

U članku 193. stavku 1. podstavku 2. riječi: „na međunarodnom ekološki značajnom području“ zamjenjuju se riječima: „na ekološki značajnom području Europske unije NATURA 2000.“

Članak 22.

U članku 194. stavku 1. podstavku 3. iza riječi: „Republike Hrvatske“ dodaju se riječi: „i uvozi stranu vrsta riba u prirodne i doprirodne vode kao i prenošenje takvih vrsta iz ribogojišta u druga vlažna staništa.“

Članak 23.

U članku 195. stavku 1. podstavak 24. briše se.

U podstavku 45. iza riječi: „članak 99.“ dodaju se riječi: „stavak 1.“

U podstavku 60. brojka: „122.“ zamjenjuje se brojkom: „123.“

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 24.

Upis u Upisnik zaštićenih područja provest će u skladu s odredbama ovoga Zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 25.

Prijenos kartografskih prikaza s ucrtanim granicama iz članka 24. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 70/05 i 139/08) u digitalni oblik za zaštićena područja koja su zaštićena do stupanja na snagu ovoga Zakona izvršiti će u roku godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 26.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. u članku 7. u točki 49. Zakona o zaštiti prirode kao sastavni element definicije zaštićene prirodne vrijednosti više se ne propisuje obveza upisa istih u upisnik zaštićenih prirodnih vrijednosti.

Člankom 2. mijenja se u članku 23. stavku 1. podstavak 3. na način da akt o proglašenju zaštićenog područja sadrži naznaku mjerila kartografskog prikaza bez druge oznake lokacije, te se u istome članku i stavku mijenja podstavak 4. koji propisuje obvezu kartografskog prikaza zaštićenog područja u analognom i digitalnom obliku.

Člankom 3. mijenjaju se u članku 24. stavak 2. kojim se za donositelja akta o proglašenju propisuje obveza čuvanja kartografskog prikaza u analognom i digitalnom obliku te dostava istoga akta Ministarstvu nadležnom za poslove za zaštite prirode i Državnom zavodu za zaštitu prirode, te stavak 3. kojim se utvrđuje da se akt o proglašenju zaštićenog područja dostavlja područnom uredu za katastar odnosno tijelu nadležnom za katastar Grada Zagreba radi evidentiranja posebnog pravnog režima te nadležnom sudu radi zabilježbe u zemljišnim knjigama, a ako taj akt proglašavaju Sabor i Vlada, akt o proglašenju navedenim tijelima dostavlja Ministarstvo.

Člankom 4. mijenja se u članku 25. stavak 2. tako da se propisuje obveza dostave akta o prestanku zaštite područnome uredu nadležnome za katastar odnosno tijelu nadležnom za katastar Grada Zagreba radi brisanja evidencije posebnog pravnog režima te nadležnome sudu radi brisanja zabilježbe u zemljišnim knjigama.

Člankom 5. mijenja se u članku 26. stavak 1. kojim se normira da se rješenje o preventivnoj zaštiti može donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke obzirom da je donošenje istih od interesa za Republiku Hrvatsku i uživa njenu osobitu zaštitu, te da se radi o rješenju koje se odnosi na veliki broj stranaka te je takvo postupanje nužno za postizanje utvrđene svrhe i razmjerno je cilju koji treba postići sukladno članku 6. i članku 30. Zakona o općem upravnom postupku. Stavak 5. mijenja se utvrđivanjem obveza dostave rješenja o preventivnoj zaštiti područnome uredu nadležnome za katastar odnosno tijelu nadležnom za katastar Grada Zagreba radi evidentiranja posebnog pravnog režima kao i nadležnom sudu radi upisa zabilježbe preventivne zaštite u zemljišnim knjigama.

Člankom 6. propisuje se u članku 28. stavku 2. da se rješenje kojim se utvrđuju i proglašavaju zaštićene zavičajne udomaćene svojte može donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke obzirom da je donošenje istih od interesa za Republiku Hrvatsku i uživa njenu osobitu zaštitu, te da se radi o rješenju koje se odnosi na veliki broj stranaka te je takvo postupanje nužno za postizanje utvrđene svrhe i razmjerno je cilju koji treba postići sukladno članku 6. i članku 30. Zakona o općem upravnom postupku.

Člankom 7. mijenja se ispred članka 30. podnaslov koji sada glasi: „4. Upisnik zaštićenih područja“. Također, u članku 30. stavku 1. mijenja se naziv upisnika u Upisnik zaštićenih područja, koji prema stavku 2. toga članka vodi Ministarstvo, dok se stavkom 3. predviđa upis i brisanje iz Upisnika isključivo temeljem akta o proglašenju zaštite te akta o prestanku zaštite, čime je izostavljena mogućnost upisa i brisanja u Upisnik osnovom akta o utvrđivanju zaštite. Stavci 4. i 5. zamijenili su mjesta, tako da sada članak 30. stavak 4. utvrđuje javnost podataka iz Upisnika, osim

ako se u svrhu zaštite ne odredi tajnost podataka, dok se stavkom 5. ovlašćuje ministar da pravilnikom propisuje sadržaj i način vođenja Upisnika.

Člankom 8. u članku 70.a stavku 1. u uvodnoj rečenici dodaje se kategorija spomenik prirode, te se u stavku 1. podstavku 1. dodaje odredba kojom se zabranjuje podvodna aktivnost protivno uvjetima izdanog dopuštenja.

Člankom 9. mijenja se u članku 112. stavak 4. tako da isti propisuje da ako ponuda za korištenje zakonskog prava prvokupa ne bude prihvaćena unutar propisanog roka, vlasnik može nekretninu prodati uz uvjete i cijenu koji za kupca nisu povoljniji od uvjeta i cijene sadržanih u ponudi.

Člankom 10. mijenja se u članku 123. stavak 3. kojim se vlasnike i druge nositelje prava prije izrade planova gospodarenja prirodnim dobrima obvezuje ishoditi uvjete i mjere zaštite prirode u roku od 60 od dana podnošenja urednog zahtjeva, te se protekom roka predmnijeva izdavanje traženih uvjeta i mjera zaštite prirode.

Člankom 11. u članku 124. stavku 3. dodaju se dokumenti prostornog uređenja iz stavka 2. istoga članka, te se i za njih traži prethodna suglasnost Ministarstva.

Člankom 12. briše se u članku 147. stavku 2. odredba prema kojoj zakonski rok za žalba na odluku o koncesijskom odobrenju iznosi petnaest dana obzirom da je isto propisano člankom 109. Zakona o općem upravnom postupku.

Člankom 13. u članku 155. stavku 1. briše se dio odredbe kojom se predviđa mogućnost pokretanja upravnog spora na rješenja Ministarstva obzirom da je isto propisano člankom 12. stavkom 2. Zakona o općem upravnom postupku, a u stavku 2. briše se dio odredbe o roku u kojem se žalba može podnijeti obzirom da je isto propisano člankom 109. Zakona o općem upravnom postupku.

Člankom 14. u članku 174. stavku 6. briše se „glavni nadzornik“ obzirom da se glavni nadzornik imenuje.

Člankom 15. u članku 175. stavku 1. briše se podstavak 4. kojim je propisano izdavanje prekršajnog naloga protiv okrivljenika. Time u članku 175. stavku 1. dosadašnji podstavci 5., 6., 7., 8. i 9. postaju 4., 5., 6., 7. i 8., te se mijenja sadašnji podstavak 4, prema kojemu ovlaštena osoba ima pravo naplatiti novčanu kaznu, štetu i učinjene troškove od prekršitelja uz izdavanje potvrde, dok se uvodi novi podstavak 9. koji propisuje mogućnost pokretanja prekršajnog postupka podnošenjem optužnog prijedloga sukladno Prekršajnom zakonu („Narodne novine“ br. 107/07).

Člankom 16. mijenja se u članku 178. stavak 1. kojim se propisuje da se za višeg inspektora zaštite prirode može postaviti osoba koja je stekla naziv magistra struke ili je specijalist struke prirodoslovnog, biotehničkog, biomedicinskog ili društvenog područja odnosno koja je visoku stručnu spremu iz navedenih područja stekla sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, s najmanje pet godina radnog staža u struci, te imaju položen državni stručni ispit. U stavku 2. brišu se riječi za inspektora zaštite prirode.

Člankom 17. u članku 180. mijenja se stavak 2. koji propisuje da se protiv rješenja inspektora kojim se okončava postupak ili izriče upravna mjera ne može izjaviti žalba sukladno članku 77. stavku 5. Zakona o općem upravnom postupku. Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. kojim se normira da se rješenje inspektora iz tog članka može donijeti bez saslušanja stranke.

Dosadašnji stavci 3. i 4. brišu se, obzirom da je sukladno članku 4. stavku 1. Zakona o općem upravnom postupku stranka u upravnom postupku osoba na čiji je zahtjev postupak pokrenut te joj se sukladno navedenom Zakonu dostavljaju sva pismena.

Člankom 18. u članku 187. stavku 1. odredba prema kojoj inspektor podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka zamjenjuje se odredbom prema kojoj inspektor podnosi optužni prijedlog nadležnom prekršajnom sudu sukladno Prekršajnom zakonu.

Člankom 19. briše se u članku 190. stavak 2. kojim se predviđa mogućnost izvršenja rješenja putem druge osobe na trošak izvršenika koja se sredstva predujmaju iz državnog proračuna sukladno članku 143. Zakona o općem upravnom postupku.

Člankom 20. briše se u članku 191. odredba prema kojoj će se otprema pisanog rješenja izvršiti prema posebnom propisu sukladno članku 76. i 97. Zakona o općem upravnom postupku..

Člankom 21. u članku 193. stavku 1. podstavku 2. koristi se pojam ekološki značajnog područja Europske unije NATURA 2000 umjesto dosadašnjeg međunarodni ekološki značajnog područja.

Člankom 22. u članku 194. stavku 1. podstavku 3. proširuje se prekršajna odgovornost i na uvoz stranih vrsta riba u prirodne i doprirodne vode kao i prenošenje takvih vrsta iz ribogojišta u druga vlažna staništa u Republiku Hrvatsku.

Člankom 23. u članku 195. stavku 1. briše se podstavak 24. kojim se propisuje prekršajna odgovornost za oštećenje, uništavanje ili odnošenje sirovina i podzemnog živog svijeta speleološkog objekta. U stavku 1. podstavak 45. propisuje se prekršajna odgovornost iz članka 99. stavka 1., te se u stavku 1. podstavku 60. brojka 122 zamjenjuje brojkom 123.

Člankom 24. određuje se rok od dvije godine od dana stupanja na snagu Zakona za upis u Upisnik zaštićenih područja.

Člankom 25. propisuje se da će se prijenos kartografskih prikaza sukladno izmjenama i dopunama Zakona s ucrtanim granicama iz analognog u digitalni oblik za zaštićena područja koja su zaštićena do stupanju na snagu ovoga Zakona izvršiti u roku godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Člankom 26. propisuje se da Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

PREGLED ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODE KOJE SE MIJENJAJU ILI DOPUNJUJU

ZAKON

O ZAŠTITI PRIRODE

Članak 7.

U ovome Zakonu u uporabi su pojmovi sa sljedećim značenjem:

49. *zaštićene prirodne vrijednosti* su prirodne vrijednosti proglašene zaštićenima od tijela utvrđenog ovim Zakonom i upisane u upisnik zaštićenih prirodnih vrijednosti, a odnose se na zaštitne kategorije (strogi rezervati, nacionalni parkovi, posebni rezervati, parkovi prirode, regionalni parkovi, spomenici prirode, značajni krajobrazi, park-šume i spomenici parkovne arhitekture), zaštićene biljne, gljivlje i životinjske svojte uključujući mrtve primjerke divljih svojti zaštićenih na temelju ovoga Zakona i međunarodnih ugovora, njihove dijelove i derivate, te zaštićene minerale i fosile;

Članak 23.

(1) Akt o proglašenju zaštićenog područja sadrži:

- naziv i kategoriju zaštićenog područja,
- prostorne granice zaštićenog područja,
- naznaku mjerila kartografskog prikaza, odnosno drugu oznaku lokacije,
- kartografski prikaz s ucrtanim granicama, odnosno s oznakom lokacije, koji su sastavni dio akta o proglašenju.

(2) U cilju sprječavanja ugrožavanja zaštićenog područja aktom o proglašenju može se odrediti utjecajno područje koje je izvan zaštićenog područja i propisati mjere njegove zaštite.

Članak 24.

(1) Akt o proglašenju zaštićenog područja iz članka 21. stavka 1., 2. i 5. ovoga Zakona objavljuje se u »Narodnim novinama«, a akt o proglašenju iz članka 21. stavka 3. i 4. ovoga Zakona u službenom glasilu županije ili Grada Zagreba i u »Narodnim novinama«.

(2) Kartografski prikaz s ucrtanim granicama, odnosno s oznakom lokacije čuva donositelj akta o proglašenju, a jedan primjerak akta i kartografskog prikaza obvezno se dostavlja Ministarstvu i Zavodu.

(3) Akt o proglašenju dostavlja se nadležnom sudu radi zabilježbe u zemljišnim knjigama.

Članak 25.

(1) Ako nestanu obilježja zbog kojih je proglašeno zaštićeno područje, donositelj akta o proglašenju može donijeti akt o prestanku zaštite uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva, koja nije potrebna kada se akt o prestanku zaštite donosi zakonom ili uredbom Vlade.

(2) Akt o prestanku zaštite dostavlja se nadležnom sudu radi brisanja zabilježbe u zemljišnim knjigama.

Članak 26.

(1) Za područje za koje se stručnim obrazloženjem Zavoda utvrdi da ima svojstva zaštićenog područja i/ili je pokrenut postupak radi stavljanja pod zaštitu utvrđuje se da je pod preventivnom zaštitom donošenjem rješenja o preventivnoj zaštiti. Rješenje o preventivnoj zaštiti donosi Ministarstvo.

(2) Kada je temeljni fenomen područja koje se stavlja pod zaštitu voda, rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi Ministarstvo uz prethodno stručno mišljenje središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove vodnog gospodarstva.

(3) Rješenjem o preventivnoj zaštiti utvrđuje se zaštićeno područje i rok na koji se određuje preventivna zaštita koji ne može biti dulji od tri godine od dana donošenja rješenja.

(4) Za vrijeme preventivne zaštite na prirodnu vrijednost primjenjuju se odredbe ovoga Zakona.

(5) Rješenje o preventivnoj zaštiti dostavlja se nadležnom sudu radi zabilježbe u zemljišnim knjigama.

Članak 28.

(1) Zavičajne udomaćene svojte koje su ugrožene u smislu ovoga Zakona utvrđuje i proglašava zaštićenim zavičajnim udomaćenim svojstama ministar na prijedlog Zavoda.

(2) Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka određuju se i uzgojni ciljevi, pravila uzgoja i očuvanja čiste i zdrave genetske osnove, te načine korištenja ugroženih zavičajnih udomaćenih svojti koji nisu propisani posebnim zakonom.

4. Upisnik zaštićenih prirodnih vrijednosti

Članak 30.

(1) Zaštićene prirodne vrijednosti upisuju se u Upisnik zaštićenih prirodnih vrijednosti.

(2) Upisnik zaštićenih prirodnih vrijednosti vodi Ministarstvo.

(3) Upis zaštićenih prirodnih vrijednosti i brisanje iz Upisnika obavlja se na temelju akta o utvrđivanju, odnosno proglašenju te akta o prestanku zaštite.

(4) Sadržaj i način vođenja Upisnika zaštićenih prirodnih vrijednosti propisat će pravilnikom ministar.

(5) Podaci iz Upisnika zaštićenih prirodnih vrijednosti su javni, osim ako se odredi da su podaci o položaju zaštićene prirodne vrijednosti radi njezine zaštite tajni.

(6) Upisi u Upisnik, promjene i brisanje iz njega objavljuju se u »Narodnim novinama«.

Članak 70.a

U strogom rezervatu, nacionalnom parku, posebnom rezervatu, parku prirode, regionalnom parku, značajnom krajobrazu, park-šumi i spomeniku parkovne arhitekture zabranjeno je:

– obaviti podvodnu aktivnost bez dopuštenja Ministarstva, odnosno upravnog tijela,

– usidriti i/ili privezati plovila izvan mjesta određenih prostornim planom,

– obaviti rekreacijski ribolov bez dozvole ili protivno uvjetima izdane dozvole,

– oštetiti i/ili uništiti znak i/ili informativnu ploču,

- ložiti vatru izvan naselja i/ili mjesta koja su posebno označena i određena za tu namjenu,
- snimati ili fotografirati u komercijalne svrhe bez dopuštenja Ministarstva, odnosno upravnog tijela,
- polijetati zmajevima ili padobranskim jedrima bez dopuštenja Ministarstva, odnosno upravnog tijela,
- postaviti informativnu ploču, reklamni i/ili drugi pano bez dopuštenja Ministarstva, odnosno upravnog tijela,
- posjetiti i/ili razgledati bez ulaznice kad je ulaznica obvezna,
- odložiti otpad izvan predviđenog i označenog prostora,
- kupanje izvan mjesta određenog od strane javne ustanove

Članak 112.

- (1) Vlasnik nekretnine unutar nacionalnog parka, parka prirode, strogog ili posebnog rezervata koji namjerava tu nekretninu prodati, dužan ju je najprije ponuditi na prodaju Republici Hrvatskoj, zatim županiji ili Gradu Zagrebu, te potom gradu ili općini na čijem se području nekretnina nalazi, a vlasnik nekretnine u ostalim zaštićenim područjima, koji namjerava tu nekretninu prodati, dužan ju je najprije ponuditi županiji ili Gradu Zagrebu, a zatim Republici Hrvatskoj, te potom gradu ili općini na čijem se području nekretnina nalazi.
- (2) Vlasnik nekretnine unutar zaštićenog područja dužan je u ponudi navesti cijenu i uvjete prodaje.
- (3) Republika Hrvatska, županija ili Grad Zagreb, grad ili općina dužni su se o ponudi očitovati u roku od šezdeset dana od primitka pisane ponude.
- (4) Ako ponuda ne bude prihvaćena unutar propisanog roka, vlasnik može nekretninu prodati uz iste ili povoljnije uvjete od onih iz ponude.
- (5) Ako vlasnik proda nekretninu u zaštićenom području, a nije postupio u skladu sa stavkom 1. i 4. ovoga članka, Republika Hrvatska, županija ili Grad Zagreb, grad ili općina imaju pravo tužbom protiv prodavatelja i kupca zahtijevati poništenje ugovora o kupoprodaji u roku do devedeset dana od dana saznanja za sklapanje toga ugovora, ali najkasnije u roku od pet godina od dana sklapanja ugovora o kupoprodaji.
- (6) Republika Hrvatska, županija ili Grad Zagreb mogu u roku iz stavka 5. ovoga članka zahtijevati da se utvrdi ništavost ugovora o kupoprodaji nekretnine u zaštićenom području i kad je taj ugovor sklopljen u obliku darovanja, ili kad su visina cijene ili uvjeti prodaje prividni, a stvarna cijena i uvjeti ugovora povoljniji za kupca.
- (7) Pravo prvokupa iz stavka 1. ovoga članka upisuje se u zemljišne knjige kod nadležnog suda.

Članak 123.

- (1) Planovi gospodarenja prirodnim dobrima sadrže mjere i uvjete zaštite prirode.
- (2) Mjere zaštite prirode iz stavka 1. ovoga članka sadrže:
 - pregled zaštićenih i evidentiranih prirodnih vrijednosti, ekološki značajnih područja i osobito vrijednih krajobraza s njihovim značajkama i ocjenom stanja,

- pregled područja na kojima se očekuje postojanje prirodnih vrijednosti, te preporuke za ponašanje prigodom otkrivanja tih vrijednosti ili proglašavanja njihove zaštite,
- zaštitne mjere i razvojna usmjerenja za zaštićene prirodne vrijednosti, ekološki značajna područja i osobito vrijedne krajobrase,
- mjere za očuvanje biološke raznolikosti, osobito mjere za očuvanje stanišnih tipova,
- kartografski prikaz stanišnih tipova.

(3) Prije izrade planova gospodarenja prirodnim dobrima vlasnici i nositelji prava dužni su od Ministarstva ishoditi uvjete zaštite prirode. Ministarstvo je dužno izdati uvjete zaštite prirode u roku od šezdeset dana od dana podnošenja urednog zahtjeva za izdavanje uvjeta. Ako Ministarstvo u navedenom roku ne izda uvjete zaštite prirode smatra se da je suglasno s predloženim planom gospodarenja.

Članak 124.

(1) U postupku izrade prostornog plana područja posebnih obilježja, prostornog plana županije, odnosno Grada Zagreba, velikog grada, grada i općine, Ministarstvo određuje nositelju izrade prostornog plana zahtjeve za izradu prostornog plana (podaci, planske smjernice, propisani dokumenti, uvjeti i mjere zaštite prirode, smjernice za očuvanje područja ekološke mreže s kartografskim prikazom).

(2) U postupku izrade urbanističkih planova uređenja i detaljnih planova uređenja na području nacionalnog parka i parka prirode, Ministarstvo određuje nositelju izrade plana zahtjeve za izradu prostornog plana (podaci, planske smjernice, propisani dokumenti, uvjeti i mjere zaštite prirode, smjernice za očuvanje područja ekološke mreže s kartografskim prikazom).

(3) Dokumenti prostornog uređenja iz stavka 1. ovoga članka koji obuhvaćaju zaštićeno područje i čija provedba može imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, donose se uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Članak 147.

(1) Odluka o koncesijskom odobrenju donosi se na temelju provedenog javnog prikupljanja ponuda ili na zahtjev. U postupku javnog prikupljanja ponuda navode se uvjeti za izdavanje koncesijskog odobrenja te uvjeti koji su od važnosti za zaštitu prirode.

(2) Žalba na odluku o koncesijskom odobrenju dodijeljenom prema ovom Zakonu podnosi se Ministarstvu u roku od petnaest dana od dana dostavljanja odluke.

Članak 155.

(1) Na rješenja koja donosi Ministarstvo na temelju ovoga Zakona žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(2) Na rješenja koje donosi na temelju ovoga Zakona upravno tijelo žalba se može izjaviti Ministarstvu u roku od petnaest dana od dana dostavljanja rješenja.

Članak 174.

(1) Neposredni nadzor u zaštićenim područjima obavljaju glavni nadzornik i nadzornici javne ustanove koja upravlja zaštićenim područjem.

(2) Glavnog nadzornika i nadzornika imenuje upravno vijeće javne ustanove koja upravlja zaštićenim područjem.

(3) Za glavnog nadzornika može se imenovati osoba koja ima naziv stručnog ili sveučilišnog prvostupnika ili prvostupnice ili magistra struke prirodnog, biotehničkog, biomedicinskog i društvenog područja, tri godine radnog iskustva u struci i položen stručni ispit, a za nadzornika osoba koja ima najmanje srednju stručnu spremu, jednu godinu radnog iskustva u struci i položen stručni ispit.

(4) Glavni nadzornik i nadzornik dokazuju svoj službeni status službenom iskaznicom.

(5) Glavni nadzornik i nadzornik za vrijeme obavljanja službe nose službenu odoru, znak zaštite prirode i znak javne ustanove koja upravlja područjem.

(6) Sadržaj stručnog ispita za glavnog nadzornika i nadzornika, način polaganja, sadržaj, oblik i način izdavanja službene iskaznice te izgled odore, ministar će propisati pravilnikom.

Članak 175.

(1) U provedbi nadzora, ako zatekne osobu u zaštićenom području da obavlja radnje za koje je propisana prekršajna odgovornost odredbama članka 195., 196., 197. i 198. ovoga Zakona, glavni nadzornik i nadzornik imaju pravo i obvezu:

- zatražiti osobnu iskaznicu ili drugu ispravu radi utvrđivanja identiteta te osobe,
- pregledati prtljagu, prijevozno sredstvo ili plovilo,
- privremeno ograničiti kretanje na određenom području,
- izdati prekršajni nalog protiv okrivljenika radi naplate globe, novčane kazne, štete ili troškova nanesenih od počinitelja prekršaja,
- naplatiti globu, štetu ili učinjene troškove od prekršitelja bez prekršajnog naloga, uz izdavanje potvrde o naplaćenju globi,
- privremeno oduzeti protupravno prisvojeni dio živog ili neživog svijeta koji pripada zaštićenom području, kao i sredstva kojima je izvršeno protupravno prisvajanje,
- zatražiti uspostavu prijašnjeg stanja, odnosno narediti mjere za sprječavanje i uklanjanje štetnih posljedica,
- izreći upravnu mjeru,
- podnijeti prekršajnu ili kaznenu prijavu.

(2) Prekršajnim nalogom iz stavka 1. podstavka 4. ovoga članka može se izreći prekršajna kazna u najnižem iznosu propisanom za taj prekršaj ili narediti zaštitnu mjeru, a globom iz stavka 1. podstavka 5. ovoga članka može se naplatiti iznos u visini od 500,00 kuna za fizičke osobe, a za pravne osobe 10.000,00 kuna.

(3) Sredstva naplaćena prema stavku 1. podstavku 5. ovoga članka prihod su javne ustanove.

(4) Glavni nadzornik i nadzornik mogu, na temelju odluke upravnog vijeća javne ustanove, obavljati i poslove čuvara prirode.

Članak 178.

(1) Za višeg inspektora zaštite prirode može se postaviti osoba koja je stekla naziv magistra struke ili je specijalist struke prirodnog, biotehničkog, biomedicinskog ili društvenog područja s najmanje pet godina radnog staža u struci i tri godine radnog iskustva na poslovima inspekcije zaštite prirode, te položen državni stručni ispit za inspektora zaštite prirode.

(2) Za inspektora zaštite prirode može se postaviti osoba koja je stekla naziv magistra struke ili je specijalist struke prirodnog, biotehničkog, biomedicinskog ili društvenog područja s najmanje tri godine radnog staža u struci, te položen državni stručni ispit za inspektora zaštite prirode.

(3) Pored uvjeta iz stavka 1. i 2. ovoga članka viši inspektor zaštite prirode i inspektor zaštite prirode moraju ispunjavati i uvjete određene propisima kojima se uređuju položaj, prava i obveze državnih službenika.

Članak 180.

- (1) Ako inspektor utvrdi ili sazna za povredu propisa čiju je primjenu ovlašten nadzirati, dužan je provesti inspekcijski postupak i poduzeti mjere propisane ovim Zakonom.
- (2) Protiv rješenja i zaključka inspektora kojim se okončava postupak ili izriče upravna mjera ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (3) O činjenicama utvrđenim u inspekcijskom postupku, odnosno o poduzetim mjerama inspektor je dužan obavijestiti podnositelja prijave.
- (4) Obavijest inspektora iz stavka 3. ovoga članka nije upravni akt.

Članak 187.

- (1) Ako inspektor u obavljanju inspekcijskog nadzora utvrdi da je počinjen prekršaj propisan ovim Zakonom, izdat će prekršajni nalog prema posebnom zakonu, odnosno podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.
- (2) Ako inspektor u obavljanju inspekcijskog nadzora utvrdi da postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo, dužan je podnijeti prijavu nadležnom državnom odvjetništvu.

Članak 190.

- (1) Nadzirana osoba dužna je o izvršenju rješenjem naređenog postupanja izvijestiti inspektora u roku od osam dana od dana isteka roka za izvršenje obveze.
- (2) Ako nadzirana osoba ne postupi po rješenju inspektora, rješenje će se izvršiti putem druge osobe na trošak izvršenika. Troškovi izvršenja inspekcijskog rješenja putem druge osobe namiruju se iz državnog proračuna do naplate od izvršenika.

Članak 191.

Radi sprječavanja nastanka neotklonjivih šteta na zaštićenoj prirodnoj vrijednosti, biološkoj i krajobraznoj raznolikosti, odnosno radi naređivanja hitnih zaštitnih mjera, ili radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi ili za imovinu, rješenje u tijeku nadzora može se donijeti i usmeno. Usmeno se rješenje unosi u zapisnik uz naznaku da će se otprema pisanog rješenja izvršiti u roku i na način propisan posebnim propisom.

Članak 193.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 500.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:
 - obavi radnju koja može dovesti do uništenja ili neke druge znatne ili trajne štete na ekološki značajnom području (članak 58. stavak 4.),
 - obavi zahvat i radnju koja može dovesti do uništenja ili neke druge znatne ili trajne štete na međunarodnom ekološki značajnom području (članak 60. stavak 4.),
 - istrijebi zavičajnu divlju svojtu (članak 85. stavak 3.).
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 70.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 194.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- provede zahvat za koji nije pribavljena ocjena prihvatljivosti za prirodu ili protivno pribavljenoj ocjeni (članak 36. stavak 1 i 3),
- postupi suprotno mjerama zaštite, očuvanja, unaprjeđenja i korištenja zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti propisanih Pravilnikom o unutarnjem redu (članak 71.),
- uvodi stranu divlju svojtu u prirodu na području Republike Hrvatske (članak 91.),
- ponovno uvodi nestale divlje svojte u prirodu na područje Republike Hrvatske bez dopuštenja Ministarstva, (članak 93.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 195.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- ne gospodari na način da osigurava produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća (članak 45. stavak 5.),
- drži u zatočeništvu, uzgaja, prodaje i kupuje zaštićene divlje svojte suprotno propisanim uvjetima (članak 99.),
- donese plan gospodarenja prirodnim dobrima bez suglasnosti Ministarstva (članak 122.),